

MISSALE ROMANUM
EX DECRETO SACROSANCTI OECUMENICI
CONCILII VATICANI II INSTAURATUM
AUCTORITATE PAULI PP. VI PROMULGATUM
IOANNIS PAULI PP. II CURA RECOGNITUM
EDITIO TYPICA TERTIA
TYPIS VATICANIS
A.D. MMII

ORDO MISSÆ

Ritus initiales

Populo congregato, sacerdos cum ministris ad altare accedit, dum cantus ad introitum peragitur. Cum ad altare pervenerit, facta cum ministris profunda inclinatione, osculo altare veneratur et, pro opportunitate, crucem et altare incensat. Postea cum ministris sedem petit. Cantu ad introitum absoluto, sacerdos et fideles, stantes, signant se signo crucis, dum sacerdos, ad populum conversus, dicit:

In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti.

Populus respondet:

Amen.

Deinde sacerdos, manus extendens, populum salutatur, dicens:

Grátia Dómini nostri Iesu Christi, et caritas Dei, et comunicatio Sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis.

Vel:

Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro et Dómino Iesu Christo.

Vel:

Dóminus vobíscum.

Populus respondet:

Et cum spíritu tuo.

Sacerdos, vel diaconus vel alius minister, potest brevissimis verbis introducere fideles in Missam diei.

Actus pænientialis

Deinde sequitur actus pænientialis ad quem sacerdos fideles invitat, dicens:

Fratres, agnoscámus peccáta nostra, ut apti simus ad sacra mystéria celebránda.

Fit brevis pausa silentii. Postea omnes simul formulam confessionis generalis perficiunt:

Confíteor Deo omnipoténti et vobis, fratres, quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, ópere et omissióne: et, percutientes sibi pectus, dicunt: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa.

Deinde prosequantur:

Ideo precor beátam Mariám semper Vírginem,

omnes **Ángelos et Sanctos,**
et vos, fratres, oráre pro me
ad **Dóminum Deum nostrum.**

Sequitur absolutio sacerdotis:

Misereátur nostri omnípotens Deus
et, dimissís peccátis nostris,
perdúcat nos ad vitam ætérnam.
Amen.

*Sequuntur invocationes Kýrie, eléison, nisi iam
præcesserint in aliqua formula actus pænientialis.*

V. Kýrie, eléison. R. **Kýrie, eléison.**
V. Christe, eléison. R. **Christe, eléison.**
V. Kýrie, eléison. R. **Kýrie, eléison.**

*Deinde, quando præscribitur, cantatur vel dicitur
hymnus:*

**Glória in excélsis Deo
et in terra pax homínibus bonæ
voluntátis.
Laudámus te, benedícimus te,
adorámus te, glorificámus te,
grátias ágimus tibi propter magnam
glóriam tuam,**

**Dómine Deus, Rex cæléstis,
Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili Unigénite, Iesu Christe,
Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris,
qui tollis peccáta mundi, miserére nobis;
qui tollis peccáta mundi, súscipe
deprecatióem nostram.
Qui sedes ad dèxteram Patris, miserére
nobis.
Quóniam tu solus Sanctus, tu solus
Dóminus,
tu solus Altíssimus,
Iesu Christe, cum Sancto Spíritu: in
glória Dei Patris.
Amen.**

*Quo hymno expleto, sacerdos, manibus iunctis,
dicit:*

Orémus.

*Et omnes una cum sacerdote per aliquod temporis
spatium in silentio orant.
Tunc sacerdos, manibus extensis, dicit orationem
collectam, qua expleta, populus acclamat:*

Amen.

Liturgia verbi

*Deinde lector ad ambonem pergít, et legit primam
lectionem, quam omnes sedentes auscultant.
Ad finem lectionis significandam, lector acclamat:*

Verbum Dómini.

Omnes respondent:

Deo grátias.

*Psalmista, seu cantor, psalmum cantat vel dicit,
populo responsum proferente.*

*Postea, si habenda sit secunda lectio, lector eam ex
ambone legit, ut supra.
Ad finem lectionis significandam, lector acclamat:*

Verbum Dómini.

Omnes respondent:

Deo grátias.

*Sequitur Allelúia, vel alter cantus a rubricis statutus,
prouti tempus liturgicum postulat.
Interim sacerdos incensum, si adhibetur, imponit.
Postea diaconus, Evangelium prolaturus, ante
sacerdotem profunde inclinatus, benedictionem
petit, submissa voce dicens:*

Iube, domne, benedícere.

Sacerdos submissa voce dicit:

Dóminus sit in corde tuo et in lábiis tuis:
ut digne et competénter annúnties
Evangélium suum:
in nómine Patris, et Fílii, + et Spíritus
Sancti.

Diaconus signat se signo crucis et respondet:

Amen.

Si vero non adest diaconus, sacerdos ante altare
inclinatus secreto dicit:

Munda cor meum ac lábia mea,
omnípotens Deus,
ut sanctum Evangélium tuum digne
váleam nuntiáre.

Postea diaconus, vel sacerdos, ad ambonem pergit,
ministris pro opportunitate cum incenso et cereis
eum comitantibus, et dicit:

Dóminus vobíscum.

Populus respondet:

Et cum spírítu tuo.

Diaconus, vel sacerdos:

Léctio sancti Evangélii secúndum **N.**,

et interim signat librum et seipsum in fronte, ore et
pectore.

Populus acclamat:

Glória tibi, Dómine.

Deinde diaconus, vel sacerdos, librum, si incensum
adhibetur, thurificat, et Evangelium proclamat.
Expleto Evangelio, diaconus, vel sacerdos acclamat:

Verbum Dómini.

Omnes respondent:

Laus tibi, Christe.

Deinde librum osculatur dicens secreto:

Per evangélica dicta deleántur nostra
delícta.

Deinde fit homilia, quæ a sacerdote vel diacono
habenda est omnibus diebus dominicis et festis de
præcepto; aliis diebus commendatur.

Homilia expleta, cantatur vel dicitur, quando
præscribitur, symbolum seu professio fidei:

**Credo in unum Deum,
Patrem omnipoténtem,
factórem cæli et terræ,
visibílium ómnium et invisibílium.
Et in unum Dóminum Iesum Christum,
Fílium Dei Unigénitum,
et ex Patre natum ante ómnia sácula.
Deum de Deo, lumen de lúmíne, Deum
verum de Deo vero,
génitum, non factum, consubstantiálem
Patri:
per quem ómnia facta sunt.
Qui propter nos hómines et propter
nostram salútem
descéndit de cælis.**

Ad verba quæ sequuntur, usque ad factus est,
omnes se inclinant.

**Et incarnátus est de Spírítu Sancto
ex María Vírgine, et homo factus est.
Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio
Piláto;
passus et sepúltus est,
et resurrexit tértia die, secúndum
Scriptúras,
et ascéndit in cælum, sedet ad dexteram
Patris.
Et íterum ventúrus est cum glória,
iudicáre vivos et mórtuos,
cuius regni non erit finis.**

Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et
vivificántem:
qui ex Patre Filióque procedit.
Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et
conglorificátur:
qui locútus est per prophétas.
Et unam, sanctam, cathólicam et
apostólicam Ecclésiám.
Confíteor unum baptísma in
remissionem peccatórum.
Et expécto resurrectionem mortuórum,
et vitam ventúri sáeculi. Amen.

Loco symboli nicæno-constantinopolitani,
præsertim tempore Quadragesimæ et tempore
paschali, adhiberi potest symbolum baptismale
Ecclesiæ Romanæ sic dictum Apostolorum.

Credo in unum Deum
Patrem omnipoténtem, Creatórem cæli et
terræ,
et in Iesum Christum, Fílium eius
únicum,

Dóminum nostrum,
Ad verba quæ sequuntur, usque ad Mariá Vírgine,
omnes se inclinant.
qui concéptus est de Spíritu Sancto,
natus ex Mariá Vírgine,
passus sub Póntio Piláto,
crucifíxus, mórtuus, et sepúltus,
descéndit ad íferos,
tértia die resurréxit a mórtuis,
ascéndit ad cælos,
sedet ad dexteram Dei Patris
omnipoténtis,
inde ventúrus est iudicáre vivos et
mórtuos.
Credo in Spíritum Sanctum,
sanctam Ecclésiám cathólicam,
sanctórum communiónem,
remissionem peccatórum,
carnis resurrectionem,
vitam ætérnam. Amen.

Deinde fit oratio universalis, seu oratio fidelium.

Liturgia eucharistica

His absolutis, incipit cantus ad offertorium. Interim
ministri corporale, purificatorium, calicem, pallam
et missale super altare collocant.

Expedit ut fideles participationem suam oblatione
manifestent, afferendo sive panem et vinum ad
Eucharistiæ celebrationem, sive alia dona, quibus
necessitatibus Ecclesiæ et pauperum subveniatur.
Sacerdos, stans ad altare, accipit patenam cum pane,
eamque ambabus manibus aliquantulum elevatam
super altare tenet, submissa voce dicens:

Benedíctus es, Dómine, Deus univérsi,
quia de tua largitáte accépimus panem,
quem tibi offérimus,
fructum terræ et óperis mánuum
hóminum:
ex quo nobis fiet panis vitæ.

Deinde deponit patenam cum pane super corporale.

Si vero cantus ad offertorium non peragitur,
sacerdoti licet hæc verba elata voce proferre; in fine
populus acclamare potest:

Benedíctus Deus in sáecula.

Diaconus, vel sacerdos, infundit vinum et parum
aquæ in calicem, dicens secreto:

Per huius aquæ et vini mystérium
eius efficiámur divinitátis consórtes,
qui humanitátis nostræ fíeri dignátus est
párticeps.

Postea sacerdos accipit calicem, eumque ambabus
manibus aliquantulum elevatum super altare tenet,
submissa voce dicens:

Benedíctus es, Dómine, Deus univérsi,
quia de tua largitáte accépimus vinum,
quod tibi offérimus,

fructum vitis et óperis mánuum hóminum,
ex quo nobis fiet potus spiritalis.

Deinde calicem super corporale deponit.
Si vero cantus ad offertorium non peragitur,
sacerdoti licet hæc verba elata voce proferre; in fine
populus acclamare potest:

Benedíctus Deus in sæcula.

Postea sacerdos, profunde inclinatus, dicit secreto:

In spírítu humilitátis et in ánimo contríto
suscipiámur a te, Dómine;
et sic fiat sacrificium nostrum in conspéctu
tuo hódie,
ut pláceat tibi, Dómine Deus.

Et, pro opportunitate, incensat oblata, crucem et
altare. Postea vero diaconus vel alius minister
incensat sacerdotem et populum.
Deinde sacerdos, stans ad latus altaris, lavat manus,
dicens secreto:

Lava me, Dómine, ab iniquitáte mea,
et a peccáto meo munda me.

Stans postea in medio altaris, versus ad populum,
extendens et iungens manus, dicit:

Oráte, fratres:
ut meum ac vestrum sacrificium
acceptábile fiat apud Deum Patrem
omnipoténtem.

Populus surgit et respondet:

Suscípiat Dóminus sacrificium de
mánibus tuis
ad laudem et glóriam nóminis sui,
ad utilitátem quoque nostram
totiúsque Ecclésiæ suæ sanctæ.

Deinde sacerdos, manibus extensis, dicit orationem
super oblata; qua conclusa, populus acclamat:
Amen.

Tunc sacerdos incipit Precem eucharisticam.
Manus extendens, dicit:

Dóminus vobíscum.

Populus respondet:

Et cum spírítu tuo.

Sacerdos, manus elevans, prosequitur:

Sursum corda.

Populus:

Habémus ad Dóminum.

Sacerdos, manibus extensis, subdit:

Grátias agámus Dómino Deo nostro.

Populus:

Dignum et iustum est.

Sacerdos prosequitur præfationem, manibus
extensis.

In fine autem præfationis iungit manus et, una cum
populo, ipsam præfationem concludit, cantans vel
clara voce dicens:

**Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus
Sábaoth.**

Pleni sunt cæli et terra glória tua.

Hosánna in excélsis.

Benedíctus qui venit in nómine Dómini.

Hosánna in excélsis.

PREX EUCHARISTICA

Accípite et manducáte ex hoc omnes:
hoc est enim Corpus meum,
quod pro vobis tradétur.

Accípite et bíbite ex eo omnes:
hic est enim calix Sánguini mei
novi et ætéрни testaménti,
qui pro vobis et pro multis effundétur
in remissionem peccatórum.
Hoc fácite in meam commemoratiónem.

Deinde dicit:

Mystérium fidei.

Et populus prosequitur, acclamans:

**Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitémur,
donec vénias.**

Vel:

**Quotiescúmque manducámus panem
hunc et cálicem bíbimus,
mortem tuam annuntiámus, Dómine,
donec vénias.**

Vel:

**Salvátor mundi, salva nos,
qui per crucem et resurrectionem tuam
liberásti nos.**

Accipit patenam cum hostia et calicem, et utrumque
elevans, dicit:

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso,
est tibi Deo Patri omnipoténti,
in unitate Spíritus Sancti,
omnis honor et glória
per ómnia sáecula sáeculorum.

Populus acclamat:

Amen.

Ritus communionis

Calice et patena depositis, sacerdos, iunctis manibus, dicit:

Præceptis salutáribus móniti,
et divína institutióne formáti,
audémus dícere:

Extendit manus et, una cum populo, pergit:

**Pater noster, qui es in cælis:
sanctificétur nomen tuum;
advéniat regnum tuum;
fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum cotidiánum da nobis
hódie;
et dimítte nobis débíta nostra,
sicut et nos dimíttimus debitóribus
nostris;
et ne nos indúcas in tentatiónem;
sed líbera nos a malo.**

Manibus extensis, sacerdos solus prosequitur, dicens:

Líbera nos, quáesumus, Dómine, ab
ómnibus malis,
da propítius pacem in diébus nostris,
ut, ope misericórdiæ tuæ adiúti,
et a peccáto simus semper líberi
et ab omni perturbatióne secúri:
exspectántes beátam spem
et advéntum Salvatóris nostri Iesu Christi.

Iungit manus.

Populus orationem concludit, acclamans:

**Quia tuum est regnum, et potéstas, et
glória in sæcula.**

Deinde sacerdos, manibus extensis, clara voce dicit:

Dómine Iesu Christe, qui dixísti Apóstolis
tuis:
Pacem relínquo vobis, pacem meam do
vobis:

ne respicias peccáta nostra,
sed fidem Ecclésiæ tuæ;
eámque secúndum voluntátem tuam
pacificáre et coadunáre dignéris.
Iungit manus.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.

Populus respondet:

Amen.

Sacerdos, ad populum conversus, extendens et iungens manus, subdit:

Pax Dómini sit semper vobíscum.

Populus respondet:

Et cum spíritu tuo.

Deinde, pro opportunitate, diaconus, vel sacerdos, subiungit:

Offérte vobis pacem.

Et omnes, iuxta locorum consuetudines, pacem, communionem et caritatem sibi invicem significant; sacerdos pacem dat diacono vel ministro.

Deinde accipit hostiam eamque super patenam frangit, et particulam immittit in calicem, dicens secreto:

Hæc commíxtio Córporis et Sánguinis
Dómini nostri Iesu Christi
fiat accipiéntibus nobis in vitam ætérrnam.

Interim cantatur vel dicitur:

**Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi:
miserére nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi:
miserére nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi:
dona nobis pacem.**

Quod etiam pluries repeti potest, si fractio panis protrahitur.

Ultima tamen vice dicitur: dona nobis pacem.

Sacerdos deinde, manibus iunctis, dicit secreto:

Dómine Iesu Christe, Fili Dei vivi,
qui ex voluntáte Patris,
cooperánte Spírítu Sancto,
per mortem tuam mundum vivificásti:
líbera me per hoc sacrosánctum Corpus et
Sánguinem tuum
ab ómnibus iniquitátibus meis et univérsis
malis:

et fac me tuis semper inhærére mandátis,
et a te numquam separári permíttas.

Vel:

Percéptio Córporis et Sánguinis tui,
Dómine Iesu Christe,
non mihi provéniat in iudícium et
condemnatiónem:

sed pro tua pietáte prosit mihi
ad tutaméntum mentis et córporis,
et ad medélam percipiéndam.

Sacerdos genuflectit, accipit hostiam, eamque
aliquantulum elevatam super patenam vel super
calicem tenens, versus ad populum, clara voce dicit:

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta
mundi.

Beáti qui ad cenam Agni vocáti sunt.

Et una cum populo semel subdit:

**Dómine, non sum dignus, ut intres sub
téctum meum,
sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima
mea.**

Et sacerdos, versus ad altare, secreto dicit:

Corpus Christi custódiat me in vitam
ætérrnam.

Et reverenter sumit Corpus Christi.

Deinde accipit calicem et secreto dicit:

Sanguis Christi custódiat me in vitam
ætérrnam.

Et reverenter sumit Sanguinem Christi.

Postea accipit patenam vel pyxidem, accedit ad
communicandos, et hostiam parum elevatam
unicuique eorum ostendit, dicens:

Corpus Christi.

Communicandus respondet:

Amen.

Et communicatur.

Eo modo agit et diaconus, si sacram Communionem
distribuit.

Dum sacerdos sumit Corpus Christi, inchoatur
cantus ad Communionem.

Distributione Communionis expleta, sacerdos vel
diaconus vel acolythus purificat patenam super
calicem et ipsum calicem. Dum purificationem
peragit, sacerdos dicit secreto:

Quod ore sumpsimus, Dómine, pura
mente capiámus,
et de múnere temporáli fiat nobis
remédium sempitérrnum.

Tunc sacerdos ad sedem redire potest. Pro
opportunitate sacrum silentium, per aliquod
temporis spatium, servari, vel psalmus aut aliud
canticum laudis aut hymnus proferri potest.

Deinde, stans ad altare vel ad sedem, sacerdos,
versus ad populum, iunctis manibus, dicit:

Orémus.

Et omnes una cum sacerdote per aliquod temporis
spatium in silentio orant, nisi silentium iam
præcesserit. Deinde sacerdos, manibus extensis,
dicit orationem post Communionem. Populus in
fine acclamat:

Amen.

Ritus conclusionis

Sequuntur, si necessariae sint, breves annuntiationes ad populum.

Deinde fit dimissio. Sacerdos, versus ad populum, extendens manus, dicit:

Dóminus vobíscum.

Populus respondet:

Et cum spírítu tuo.

Sacerdos benedicit populum, dicens:

Benedícat vos omnípotens Deus,
Pater, et Fílius, et Spírítus Sanctus.

Populus respondet:

Amen.

Quibusdam diebus vel occasionibus, huic formulæ benedictionis præmittitur, iuxta rubricas, alia formula benedictionis sollemnior, vel oratio super populum.

Deinde diaconus, vel ipse sacerdos, manibus iunctis, versus ad populum dicit:

Ite, missa est.

Populus respondet:

Deo grátias.

Deinde sacerdos altare osculo de more veneratur, ut initio.

Facta denique profunda inclinatione cum ministris, recedit.

© Copyright – Libreria Editrice Vaticana
Ad usum personalem